

**« Σχέδιο 2ωρης Βιωματικής Εναρκτήριας Συνάντησης,
σε πρόγραμμα Συμβουλευτικής Γονέων. »**

**Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια της θεματικής ενότητας
« Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων » του Προγράμματος Σπουδών
« Εκπαίδευση Ενηλίκων » του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.**

Εύα Κουτσαβδή

- Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού
 - Σωματική ψυχοθεραπεύτρια
- Ραϊχικής Προσέγγισης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Εκπαίδευση Ενηλίκων

2^η Εργασία

Εισαγωγή

Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε μια ολοκληρωμένη εναρκτήρια συνάντηση, ενός προγράμματος εκπαίδευσης ενηλίκων, το οποίο πραγματοποιείται στα πλαίσια μιας ‘Σχολής Γονέων’.

Θα παραθέσουμε τα επί μέρους θέματα όλου του προγράμματος και στη συνέχεια, αναφορικά με την εναρκτήρια συνάντηση, θα αναφερθούμε στον τρόπο προετοιμασίας της, στους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, θα περιγράψουμε τις εκπαιδευτικές τεχνικές που επιλέγουμε, θα αιτιολογήσουμε το γιατί τις επιλέγουμε, θα καταδείξουμε πώς αυτές οδηγούν στους στόχους που έχουμε θέσει καθώς και πώς υπηρετούν τις προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης των ενηλίκων. Στη συνέχεια θα αιτιολογήσουμε την άποψή μας για τη διάταξη της αίθουσας και τέλος θα περιγράψουμε τη διδακτική ώρα που έπεται της εναρκτήριας συνάντησης.

Όλα τα παραπάνω θα δοθούν υπό μορφήν απαντήσεων στα ερωτήματα που τίθενται.

ΕΡΩΤΗΜΑ 1.

Το ΙΔΕΚΕ (Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων) έχει, μεταξύ άλλων, στην ευθύνη του και τη Συμβουλευτική Γονέων, σε πρόγραμμα το οποίο ονομάζει « Σχολές Γονέων». Το πρόγραμμα λοιπόν στο οποίο αναφερόμαστε, είναι μία Σχολή Γονέων, της οποίας η διάρκεια είναι 40 ώρες.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2.

Αυτό το πρόγραμμα απευθύνεται σε γονείς που αναζητούν ενημέρωση – πληροφόρηση και στήριξη στον γονεϊκό τους ρόλο. Οι γονείς που συνήθως πλαισιώνουν αυτές τις σχολές, είναι άτομα κάθε ηλικίας, με

διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο και στη πλειοψηφία τους, γυναίκες.
Το συγκεκριμένο πρόγραμμα απευθύνεται σε γονείς εφήβων και υλοποιείται σε δύο 2ωρες και 12 3ωρες συναντήσεις.

Θέματα (υποενότητες)	Διδακτικές ώρες
1. Εναρκτήρια συνάντηση	2 ώρες
2. Γονείς και παιδιά μπροστά στην εφηβεία. « Ο καλός γονιός»	3 ώρες
3. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εφηβείας	3 ώρες
4. Σχέσεις του εφήβου με την οικογένεια. Αυτοπροσδιορισμός - αυτοεικόνα - αυτοαντίληψη.	3 ώρες
5. Οι συγκρούσεις στην οικογένεια.	3 ώρες
6. Επικοινωνία με τους εφήβους. (α! μέρος)	3 ώρες
7. Επικοινωνία με τους εφήβους. (β! μέρος)	3 ώρες
8. Πώς προάγω την υπευθυνότητα στον έφηβο.	3 ώρες
9. Τρόποι ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης.	3 ώρες
10. Αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων.	3 ώρες
11. Οι ανάγκες των γονιών και των παιδιών.	3 ώρες
12. Επικοινωνία στις συντροφικές σχέσεις.	3 ώρες
13. Τα παιδιά φεύγουν. Οι αλλαγές στο ταξίδι της ζωής.	3 ώρες
14. Αξιολόγηση-Κλείσιμο.	2 ώρες

ΕΡΩΤΗΜΑ 4.

Α) Η εναρκτήρια συνάντηση αποτελεί το κλειδί για ολόκληρη την εκπαιδευτική διαδικασία που θα ακολουθήσει. Μ'αυτό το κλειδί θα προσπαθήσουμε να ξεκλειδώσουμε το νού και το συναίσθημα των συμμετεχόντων ώστε να δημιουργηθεί εκείνο το κλίμα που θα τους βοηθήσει και θα τους υποστηρίξει στη μαθησιακή διαδικασία που θα ακολουθήσει. Σ'αυτή τη πρώτη συνάντηση χρειάζεται να οικοδομηθεί

η εμπιστοσύνη προς τον εκπαιδευτή, η συνεργασία μεταξύ τους, να παραμερισθούν φόβοι, ενοχές και ανησυχίες καθώς και να καλλιεργηθεί η ενεργητική συμμετοχή τους. Για όλους τους παραπάνω λόγους, θεωρούμε ότι ο εκπαιδευτής, για να προβεί σε άρτιο σχεδιασμό αυτής της συνάντησης, χρειάζεται να αναζητήσει τις παρακάτω πληροφορίες.

ΤΙ	ΓΙΑΤΙ
<ul style="list-style-type: none"> • Αν η ομάδα στόχος γνωρίζονται μεταξύ τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Για να επιλέξει</u> την κατάλληλη εκπαιδευτική τεχνική γνωριμίας, έτσι ώστε αν ήδη γνωρίζονται να μάθουν περισσότερα ο ένας για τον άλλον, αν όχι, να γνωρισθούν και να οικοδομήσουν ομαδικό πνεύμα.
<ul style="list-style-type: none"> • Να ανιχνεύσει το μέσο μορφωτικό επίπεδο της ομάδας. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Για να σχεδιάσει</u> την όλη ενότητα ανάλογα με το μορφωτικό τους επίπεδο (την ορολογία, το επίπεδο της γλώσσας που θα χρησιμοποιεί, το έντυπο υλικό που θα δώσει, τις εκπαιδευτικές τεχνικές που θα χρησιμοποιήσει) ώστε να μην τραυματίσει την αυτοεκτίμησή τους.
<ul style="list-style-type: none"> • Τη χρονική διάρκεια όλου του προγράμματος. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αφ' ενός <u>για να ισομοιράσει</u> την 'ύλη' και αφ' ετέρου <u>να δώσει</u> τον ανάλογο χρόνο στην εναρκτήρια συνάντηση.
<ul style="list-style-type: none"> • Τη διάρκεια της κάθε συνάντησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Για να προγραμματίσει</u> λεπτομερώς κάθε συνάντηση, ώστε ούτε να περισσεύει χρόνος, ούτε και να μην επαρκεί.
<ul style="list-style-type: none"> • Αν είναι εξοικειωμένοι με τη βιωματική μάθηση. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Για να προετοιμασθεί</u> για τις αντιρρήσεις που συνήθως προκύπτουν από μερικούς συμμετέχοντες, γι αυτού του είδους τις εκπαιδευτικές τεχνικές.
<ul style="list-style-type: none"> • Το χώρο που θα υλοποιηθεί το πρόγραμμα και τα διαθέσιμα υλικά. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Για να παρέμβει</u> στη διαμόρφωση του χώρου, αν αυτός δεν είναι διαμορφωμένος έτσι που να υποστηρίζει τη χρήση ενεργητικών

	εκπαιδευτικών τεχνικών και <u>για να φροντίσει</u> για τα υλικά που θα χρειασθεί κατά τη διάρκεια του προγράμματος (χαρτί Α4, πίνακας μαρκαδόρους, διαφανοσκόπιο, κ.λ.π)
• Τον αριθμό των συμμετεχόντων.	• <u>Για να επιλέξει</u> εκπαιδευτικά παιχνίδια τέτοια που στη σύνθεση υποομάδων και ζευγαριών να μην περισσεύει κανείς.
• Την ώρα έναρξης.	• <u>Για να λάβει υπόψη του</u> τυχόν κούραση ή και νύστα των συμμετεχόντων αν η ώρα έναρξης είναι μεσημεριανή παραδείγματος χάριν.

B) Για τον σχεδιασμό της εναρκτήριας συνάντησης καλό είναι να λάβουμε υπόψη τους εξής παράγοντες.

- ❖ Ο σχεδιασμός αυτής της συνάντησης να συνδέεται με το περιεχόμενο της ενότητας.
- ❖ Τη διάθεση των συμμετεχόντων. Βέβαια σ' αυτά τα προγράμματα η θετική διάθεση είναι δεδομένη, διότι δεν υπάρχει άλλο κίνητρο εκτός από την επιθυμία τους να συμμετέχουν.
- ❖ Τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος.
- ❖ Να είμαστε ο εαυτός μας.

ΕΡΩΤΗΜΑ 5.

Εναρκτήρια συνάντηση. **Στόχοι και προσδοκώμενα αποτελέσματα**

ΣΤΟΧΟΙ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
α) Αυτοπαρουσίαση του εκπαιδευτή β) Αλληλογνωριμία και οικοδόμηση ομαδικού πνεύματος.	<ul style="list-style-type: none"> • να γνωρισθούν μεταξύ τους. • να αρχίσουν να αναπτύσσουν ομαδική ταυτότητα. • να έρθουμε σε επαφή με την ομάδα σε συναισθηματικό επίπεδο.

β) Διερεύνηση αναγκών, φόβων και προσδοκιών.	<ul style="list-style-type: none"> • Να διατυπώσουν τις επί μέρους ανάγκες και προσδοκίες τους για το πρόγραμμα ώστε να αισθανθούν ότι συμμετέχουν και οι ίδιοι στη διαμόρφωσή του. • Να συζητηθούν οι φόβοι και οι αντιρρήσεις ώστε η ομάδα να μη νοιώθει ανησυχία. • Να εκφραστούν συναισθήματα. • Να αναγνωρίσουν πιθανές ελλείψεις τους.
γ) Ενημέρωση για το πρόγραμμα (στόχοι, περιεχόμενο, εκπαιδευτικές τεχνικές, χρονική διάρκεια, ρόλος του εκπαιδευτή)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. • Να συζητηθεί ο ρόλος του εκπαιδευτή. • Να διαπραγματευθούν τον τρόπο λειτουργίας της ομάδας.
δ) Συμβόλαιο	<ul style="list-style-type: none"> • Να ορισθούν τα οργανωτικά θέματα (προσέλευση, αναχώρηση, διαλείμματα, χρήση κινητών κ.λ.π)

ΕΡΩΤΗΜΑ 6.

Οι τεχνικές που θα συνδυασθούν για την επίτευξη των αντίστοιχων στόχων της εναρκτήριας συνάντησης, παρατίθενται με τη σειρά στον πίνακα που ακολουθεί.

ΤΕΧΝΙΚΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΤΟΧΟ
<p>α) <u>Εκπαιδευτικό παιχνίδι.</u></p> <p>«Γνωριμία με τις κάρτες.»</p> <p><i>Απλώνουμε πάνω σε ένα τραπέζι πολλές καρτ-ποσταλ με διαφορετικά θέματα και καλούμε τους εκπαιδευόμενους να μαζευτούν όλοι γύρω από το τραπέζι και αφού κοιτάζουν όλες τις κάρτες με προσοχή, να διαλέξουν μία και να καθίσουν στη θέση τους. Στη συνέχεια τους ζητούμε να παρουσιάσει ο καθένας τον εαυτό του (όνομα-οικογενειακή κατάσταση-ασχολία) και να πει γιατί διάλεξε τη συγκεκριμένη κάρτα και τι σημαίνει γι' αυτόν.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αυτό το παιχνίδι οδηγεί στη γνωριμία της ομάδας και ανοίγει ταυτόχρονα και το συναίσθημα. Όταν όλοι μαζί γύρω από το τραπέζι προσπαθούν να δουν και να διαλέξουν κάρτες και καθώς αγγίζονται μεταξύ τους, αναπτύσσεται ομαδικό πνεύμα και η ομάδα αρχίζει να χαλαρώνει.

β) Εργασία σε μικρές ομάδες

Χωρίζουμε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 5 ατόμων η κάθε μία. Σε φύλλα Α3 έχουμε γράψει τις εξής ερωτήσεις μία σε κάθε φύλλο.

- τι περιμένω από το πρόγραμμα;
- τι με ώθησε να συμμετέχω σ' αυτό;
- ποιες δυσκολίες πιθανόν να συναντήσω;
- ποια θέματα θα 'θελα να επεξεργαστούμε;
- τι αισθάνομαι που είμαι εδώ τώρα;

Μοιράζουμε από ένα φύλλο σε κάθε ομάδα και τους ζητάμε, αφού συζητήσουν όλοι μαζί πάνω στο αναγραφόμενο ερώτημα, να καταλήξουν ως ομάδα σε μία απάντηση. Στη συνέχεια αλλάζουν φύλλα μεταξύ τους οι ομάδες, έτσι ώστε, όλες οι ομάδες να απαντήσουν σε όλα τα φύλλα. Στο τέλος κολλάμε τα φύλλα στον τοίχο και κάποιος απ' την ομάδα τα διαβάζει. Γίνεται ομαδική συζήτηση.

γ)

1.) Συζήτηση

(για τους στόχους, τα αποτελέσματά τους και το περιεχόμενο του προγράμματος.)

Μοιράζουμε σε όλους έντυπο στο οποίο έχουμε καταγράψει το θέμα κάθε συνάντησης, τους επί μέρους στόχους καθώς και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Αφού ρίξουν μια ματιά, κάνουμε μαζί τους « πλοήγηση» σε όλο το πρόγραμμα και γίνεται συζήτηση.

- Αυτή η τεχνική βοηθάει τον εκπαιδευόμενο:

α) να εκφράσει τα συναισθήματά του (φόβους και ανησυχίες) και να τα μοιραστεί με τους άλλους, γιατί στη μικρή ομάδα διευκολύνεται περισσότερο να το κάνει.

β) να διατυπώσει τις προσδοκίες του και να τις αυξήσει ακούγοντας και τους άλλους.

γ) να συμμετέχει στη διαμόρφωση του προγράμματος.

- Μ' αυτή την τεχνική, οι συμμετέχοντες, αποκτούν σφαιρική εικόνα για όλο το πρόγραμμα και για κάθε μια συνάντηση χωριστά. Τους δίνεται η ευκαιρία να συνδυάσουν τους στόχους του προγράμματος με τους δικούς τους, να εκφράσουν αντιρρήσεις, να διαπραγματευθούν τη θεματολογία, να προτείνουν αλλαγές ή ακόμα και να εκφράσουν την θετική τους διάθεση για

**2.) Κάλπη. Εκπαιδευτικό παιχνίδι.
(για το ρόλο του εκπαιδευτή)**

Ζητάμε από κάθε ένα χωριστά, να γράψει σ' ένα χαρτάκι ανώνυμα τι θέλει από τον εκπαιδευτή και με ποιόν τρόπο θα ήθελε να αντιμετωπίσει ο εκπαιδευτής τους εκπαιδευόμενους. Στη συνέχεια ρίχνει ο καθένας το χαρτάκι του σε μια πρόχειρη κάλπη που έχουμε ετοιμάσει ή σε μία σακούλα. Όταν έχουν όλοι τελειώσει, ανασύρουμε από την κάλπη με τυχαία σειρά τα χαρτάκια και τα διαβάζουμε. Κάποιος τα γράφει στον πίνακα. Στο τέλος τα διαβάζουμε όλοι μαζί, συζητάμε και καταλήγουμε. Στη συνέχεια λέει και ο εκπαιδευτής τι θα ήθελε από την ομάδα.

δ) Εργασία σε ομάδες

Για τη σύναψη του συμβολαίου, χωρίζουμε την ομάδα σε υποομάδες των πέντε. Τους ζητάμε να συζητήσουν τα οργανωτικά θέματα λειτουργίας της ομάδας, (προσεύλευση-αναχώρηση-συνέπεια-χρήση κινητών-δεν διακόπτουμε όταν μιλάει κάποιος-ζητάμε το λόγο για να μιλήσουμε-δεν μιλάμε μεταξύ μας κ.λ.π.). Τα καταγράφουν και στην ολομέλεια ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας τα διαβάζει. Αφού γίνει συζήτηση, γράφουμε σ' ένα φύλλο Α3 τους κανόνες στους οποίους καταλήξαμε και δεσμευθήκαμε. Το υπογράφουμε όλοι και αναρτούμε το συμβόλαιο στον τοίχο, όπου παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. ___

το πρόγραμμα. _
Παράλληλα, ο εκπαιδευτής, διαπιστώνει τυχόν αναπροσαρμογές που χρειάζεται να γίνουν, έτσι ώστε το πρόγραμμα να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες των συμμετεχόντων.

- Εδώ θεωρούμε ότι ο στόχος επιτυγχάνεται, με το ότι κάθε συμμετέχοντας ατομικά μπορεί να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του, λόγω ανωνυμίας, και να ζητήσει απ' τον εκπαιδευτή αυτό που πραγματικά αισθάνεται ότι θα τον βοηθήσει. Ακούγοντας και τις θέσεις του εκπαιδευτή, όλη η ομάδα διαπραγματεύεται την ομαλή λειτουργία της.
- Η ομάδα, βάζοντας τους δικούς της κανόνες λειτουργίας, αυτοδεσμεύεται στους τρόπους συνεργασίας, πράγμα που δεν θα ήταν τόσο εφικτό αν οι κανόνες είχαν επιβληθεί 'έξωθεν'.

ΕΡΩΤΗΜΑ 7.

- Το εκπαιδευτικό παιχνίδι γνωριμίας με τις κάρτες, που χρησιμοποιήσαμε στην αρχή της συνάντησης, διευκολύνει να παραμερισθούν οι πρώτες αναστολές, δισταγμοί καθώς και η επιφυλακτικότητα που φέρουν οι συμμετέχοντες και τα οποία αποτελούν εμπόδια στη μάθηση. Μειώνεται επίσης ο φόβος του αγνώστου. Αρχίζει δε, να διαμορφώνεται « μαθησιακό κλίμα που χαρακτηρίζεται από ουσιαστική επικοινωνία, συνεργατικό πνεύμα, και αμοιβαίο σεβασμό» (Κόκκος, 2005).
- Η εργασία σε μικρές ομάδες για τη διερεύνηση αναγκών-προσδοκιών-φόβων κ.λ.π προάγει την αλληλεπίδραση, τη συλλογικότητα και την ανταλλαγή εμπειριών, που αποτελούν προϋπόθεση αποτελεσματικής μάθησης. Ενθαρρύνει δε την ενεργητική συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Η συζήτηση πάνω στο έντυπο υλικό που τους διανέμουμε και η ολική ενημέρωση για το πρόγραμμα, υπηρετεί την ανάγκη που έχουν οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίζουν από πριν, τι θα μάθουν και γιατί, και αυτό τους βοηθάει να μαθαίνουν αποτελεσματικότερα « οι ενήλικες έχουν ανάγκη να γνωρίζουν για ποιό λόγο χρειάζονται να μάθουν κάτι πριν εμπλακούν στη διαδικασία εκμάθησης του.» (Knowles,1998).
Η συμμετοχή τους επίσης στη διαμόρφωση του προγράμματος, είναι μαθησιακός παράγοντας.
- Το εκπαιδευτικό παιχνίδι « η κάλπη» αναδύει την εξατομικευμένη επιθυμία μέσα από ελεύθερη έκφραση, λόγω ανωνυμίας. Ο ενήλικας επιθυμεί να τον αντιμετωπίσουν ως υπεύθυνο άτομο και να του ζητούν τη γνώμη του.

Οι τεχνικές που έχουν επιλεγεί για την επίτευξη των στόχων που θέσαμε στην εναρκτήρια συνάντηση, υπηρετούν τις εξής προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης όπως αυτές αναφέρονται στις αντίστοιχες ενότητες του Α. τόμου του ΕΑΠ.

1. ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευομένων.

Σ' όλες τις παραπάνω τεχνικές δίνεται πρωτοβουλία στον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί ενεργητικά στο πρόγραμμα, να κάνει

προτάσεις για αλλαγές και να καταθέσει απόψεις, καθώς και να αναπτύξει κοινωνικές δεξιότητες όπως επικοινωνία, συνεργασία, αυτοπεποίθηση, να συμμετέχει δηλαδή ενεργώς στη διαμόρφωση του προγράμματος.

2. **παραμερισμός εμποδίων μάθησης.**

Μείωση της έντασης αρνητικών συναισθημάτων, όπως φόβος για το άγνωστο, άγχος κ.λ.π

3. **η εξατομικευμένη έκφραση επιθυμίας** για το ρόλο του εκπαιδευτή ενισχύει την αυτοεκτίμηση.

4. **η αποσαφήνιση των εκπαιδευτικών στόχων** και η ολική ενημέρωση για το πρόγραμμα, συντελούν κατά πολύ στη μάθηση.

ΕΡΩΤΗΜΑ 8.

Η εμπειρία μας έχει δείξει ότι η καταλληλότερη διάταξη των καθισμάτων σε αίθουσα για εκπαίδευση ενηλίκων, αλλά και ανηλίκων θα λέγαμε, και όχι μόνον για την εναρκτήρια συνάντηση, είναι η κυκλική διάταξη, για τους παρακάτω λόγους.

- Όλοι οι εκπαιδευόμενοι έχουν μεταξύ τους αλλά και με τον εκπαιδευτή άμεση οπτική επαφή και αυτό βοηθά σε απρόσκοπτη συζήτηση.
- Είναι εύκολη η δημιουργία υποομάδων γιατί τα καθίσματα μετακινούνται χωρίς εμπόδια.
- Δεν υπάρχει πρώτος και δεύτερος καθώς ο κύκλος είναι κλειστός και έτσι αισθάνονται όλοι ισότιμοι.
- Βοηθάει τους ενήλικες να μην μπαίνουν στο ρόλο του μαθητή με τις όποιες συνέπειες για τη μαθησιακή τους διαδικασία. Αποφεύγονται και οι επί μέρους συζητήσεις.
- Ο εκπαιδευτής κάθεται ανάμεσά τους και δηλώνει συμβολικά το ρόλο του ως εμπνευστή και όχι ως αυθεντία στην έδρα. Αλλάζοντας έτσι τις παραδοσιακές αντιλήψεις περί εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου διευκολύνει τη μάθηση. Εξ άλλου μπορεί έτσι να μετακινείται ευκολότερα ανάμεσα στην ομάδα. (Courau, 2000)

- Υπάρχει επαρκής χώρος στη μέση για τα εκπαιδευτικά παιχνίδια.
- Δεν υπάρχουν συμβολικά εμπόδια στην επικοινωνία, αφού δεν υπάρχουν τραπέζια μπροστά από κάθε συμμετέχοντα. Δεν μεσολαβεί τίποτα ανάμεσα στους εκπαιδευόμενους και έχουν ‘ άμεση επαφή’.
- Τέλος υπάρχει ανεμπόδιστη κυκλική ροή ενέργειας στη ομάδα.

ΕΡΩΤΗΜΑ 9

Η επόμενη διδακτική ώρα, η οποία αποτελεί και την εισαγωγή στο πρόγραμμα, αφιερώνεται στην απενοχοποίηση των γονέων.

Οι γονείς που προσέρχονται σ’ αυτά τα προγράμματα, διακατέχονται από έντονο προβληματισμό και ενοχές ως προς τον γονεϊκό τους ρόλο. Τους απασχολεί πολύ το αν είναι καλοί γονείς. Χρειάζεται λοιπόν να τους βοηθήσουμε να ταξινομήσουν αυτά τα συναισθήματα και τις σκέψεις, για να παρακολουθήσουν καλύτερα το πρόγραμμα.

Χρησιμοποιούμε τον « **καταιγισμό ιδεών**» με θέμα « ο καλός γονιός». Θέτουμε το ερώτημα, ποιός κατά τη γνώμη σας είναι ο καλός γονιός; Τους προτρέπουμε να πουν ότι τους έρχεται στο μυαλό αυθόρμητα εκείνη τη στιγμή, σε σκέψη, συναίσθημα, γνώμη, άποψη, χωρίς να σκεφθούν. Καταγράφουμε στον πίνακα ότι λέγεται.

Στη συνέχεια και όταν τελειώσουν όλοι, εξετάζουμε τις λέξεις που γράφτηκαν και τις ταξινομούμε σε κατηγορίες. Ζητάμε από την ομάδα να τις σχολιάσει προσπαθώντας να καταλήξουμε τι σημαίνει « καλός γονιός» για τη συγκεκριμένη ομάδα εκπαιδευομένων.

Αφού καταλήξουμε στα σημεία που στοιχειοθετούν τον καλό γονιό, τους μοιράζουμε ένα φωτοτυπημένο έντυπο παρμένο από την αντίστοιχη βιβλιογραφία, όπου αναφέρονται οι ιδιότητες του καλού γονιού και προβαίνουμε σε «**συζήτηση**», ζητώντας τους να βρουν διαφορές και ομοιότητες με αυτά που οι ίδιοι κατέληξαν πριν, ως προς το τι σημαίνει καλός γονιός.

Η ικανοποίησή και η ανακούφισή που αισθάνονται, όταν διαπιστώνουν ότι αυτό που προκύπτει από τον «καταιγισμό ιδεών» τους, είναι πάρα πολύ κοντά σ’ αυτό που δίνεται από την

βιβλιογραφία, τους μειώνει τις ενοχές, τους χαλαρώνει και τους προετοιμάζει κατάλληλα να δεχθούν νέες γνώσεις για νέες δεξιότητες.

Χρειαζόμαστε μισή ώρα για την πρώτη τεχνική και μισή για τη δεύτερη.

Θέματα	Διάρκεια κάθε θέματος	Εκπαιδευτικές τεχνικές για κάθε θέμα	Εκπαιδευτικός στόχος για κάθε θέμα
α) Αλληλογνωριμία και οικοδόμηση ομαδικού πνεύματος	30΄	Εκπαιδευτικό παιχνίδι με κάρτες	<ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρισθούν μεταξύ τους. • Να αρχίσουν να αναπτύσσουν ομαδική ταυτότητα. • Να έρθουμε σε επαφή με την ομάδα σε συναισθηματικό επίπεδο
β) Διερεύνηση αναγκών, φόβων και προσδοκιών	30΄	Μικρές ομάδες εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Να διατυπώσουν τις επί μέρους ανάγκες και προσδοκίες τους για το πρόγραμμα ώστε να αισθανθούν ότι συμμετέχουν και οι ίδιοι στη διαμόρφωσή του. • Να συζητηθούν οι φόβοι και οι αντιρρήσεις ώστε η ομάδα να μη νοιώθει ανησυχία. • Να εκφραστούν συναισθήματα. • Να αναγνωρίσουν πιθανές ελλείψεις τους
γ) Ενημέρωση για το πρόγραμμα (στόχοι, περιεχόμενο, εκπαιδευτικές τεχνικές, χρονική διάρκεια, ρόλος του εκπαιδευτή)	40΄	1. Συζήτηση 2. Εκπαιδευτικό παιχνίδι «η κάληη»	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. • Να συζητηθεί ο ρόλος του εκπαιδευτή. • Να διαπραγματευθούν τον τρόπο λειτουργίας της ομάδας.
δ) Συμβόλαιο	20΄	Ομάδες εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Να ορισθούν οργανωτικά θέματα(προσέλευση, αναχώρηση, διαλείμματα, χρήση κινητών κ.λ.π)

Σύνοψη

Στην εργασία αυτή παρουσιάστηκε όλο το πλαίσιο μιας εναρκτήριας συνάντησης. Έγινε περιγραφή του πληθυσμού στόχου, των θεμάτων όλου του προγράμματος, των πληροφοριών που χρειάζεται να συλλεχθούν και των παραγόντων που πρέπει να λάβει υπόψη του ο εκπαιδευτής σχεδιάζοντας τη συνάντηση, της στοχοθεσίας και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, του συνδυασμού των εκπαιδευτικών τεχνικών, των προϋποθέσεων αποτελεσματικής μάθησης ενηλίκων τις οποίες υπηρετούν αυτές οι τεχνικές, της καταλληλότερης διάταξης της αίθουσας στην οποία θα διεξαχθεί το πρόγραμμα καθώς και της διδακτικής ώρας που ακολουθεί την εναρκτήρια συνάντηση.

Τέλος παρατέθηκε αναλυτικά όλος ο σχεδιασμός αυτής της συνάντησης σε πίνακα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Courau, S.**, « *Τα βασικά εργαλεία του εκπαιδευτή*», Μεταίχμιο, Αθήνα 2000.
- **Jaques, D.**, « *Μάθηση σε ομάδες* », Μεταίχμιο, Αθήνα 2001
- **Κόκκος, Α.**, « *Εκπαίδευση ενηλίκων. Ανιχνεύοντας το πεδίο.*» Μεταίχμιο, Αθήνα 2005
- **Noye, D., και Piveteau, J.**, « *Πρακτικός οδηγός του εκπαιδευτή.*» Μεταίχμιο, Αθήνα 1998

Εύα Κουτσαβδή